

Raport privind calitatea factorilor de mediu în județul Botoșani

- Octombrie 2018 -

CALITATEA AERULUI

Rețeaua de monitorizare a calității aerului

Poluanții atmosferici luați în considerare în evaluarea calității aerului înconjurător, pentru zona administrativă a județului Botoșani sunt:

- dioxid de sulf (SO_2),
- oxizi de azot (NO_x),
- monoxid de carbon (CO),
- ozon (O_3),
- benzen (C_6H_6),
- pulberi în suspensie ($\text{PM}_{2.5}$ și PM_{10}),

De asemenea se are în vedere evoluția în timp a parametrilor meteo (direcția și viteză vântului, presiunea, temperatura, radiația solară, umiditatea relativă, și cantitatea de precipitații).

Monitorizarea se efectuează astfel:

- măsurări continue ale **Stației Automate de Fond Urban** – inclusă în Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului.

Poluanții monitorizați sunt: SO_2 , NO, NO_2 , NO_x , CO, O_3 , COV-BTEX, PM_{10} ;

- măsurări gravimetrice – pentru pulberi în suspensie (PM_{10} și $\text{PM}_{2.5}$);
- calitatea precipitațiilor – se efectuează prin monitorizarea următorilor poluanți: pH, conductivitate, aciditate/alcalinitate, SO_4^{2-} , NH_4^+ , NO_3^- , NO_2^- , Cl^- , duritate, Ca^{2+} și Mg^{2+} .

În luna octombrie, în laboratorul APM Botoșani s-au efectuat analize pentru factorul de mediu aer, astfel:

- pulberi în suspensie: PM_{10} – 31 determinări gravimetrice; $\text{PM}_{2.5}$ – 30 determinări gravimetrice.
- precipitații colectate la sediul APM Botoșani – 11 analize.

Poluanții atmosferici sunt monitorizați și evaluați în conformitate cu prevederile Legii 104/2011 – privind calitatea aerului înconjurător.

Condiții meteorologice

Parametrii meteo – octombrie 2018							
	Direcție vânt (°nord)	Viteză vânt (m/s)	Temp. (°C)	Umid. rel. (%)	Presiunea atm. (hPa)	Radiația solară (W/m²)	Precipitatii (l/mp)
Medii lunare	205,34	0,51	12,82	69,72	998,63	73,08	0,00

Notă: Datele privind condițiile meteorologice au fost preluate de la Stația automată de monitorizare a calității aerului

Evoluția indicatorilor monitorizați

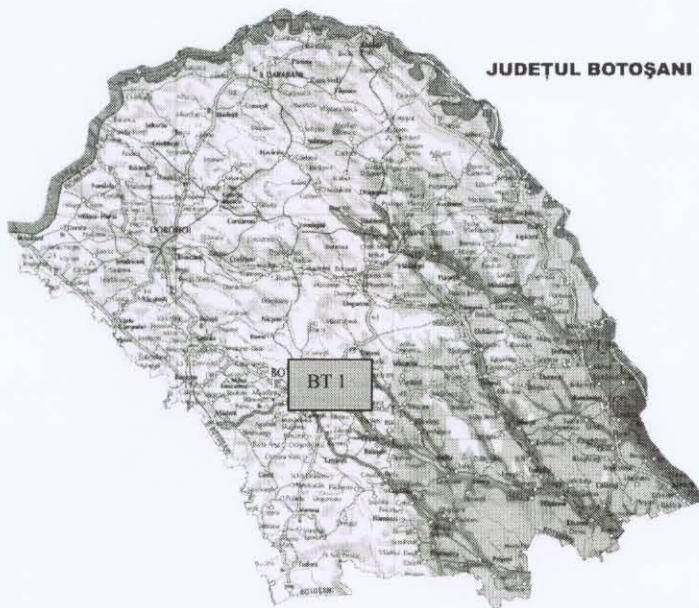
Datele privind rezultatele monitorizării calității aerului, ilustrează calitatea aerului în raport cu valorile limită, valorile țintă, pragurile de alertă sau de informare sau nivelurile critice stabilite pentru fiecare poluant.

Indicele general de calitate a aerului se stabilește ca fiind cel mai mare dintre indicii specifici corespunzători poluanților monitorizați. Pentru a se putea calcula indicele general trebuie să fie disponibili cel puțin 3 indici specifici corespunzători poluanților monitorizați.

Indicele general și indicii specifici sunt reprezentăți prin numere întregi cuprinse între 1 și 6. Sistemul calificativelor și codul colorilor asociate celor șase valori ale indicelui general și ale indicilor specifici sunt cele prevăzute în legislația în domeniu. Indicele general de calitate a aerului se calculează și se publică zilnic sub forma unui buletin pe site-ul APM Botoșani.

Indicele specific reprezintă un sistem de codificare a concentrațiilor înregistrate pentru fiecare poluant.

Amplasarea stației de monitorizare în Municipiul Botoșani.

Legendă:

BT-1, B-dul Mihai Eminescu, nr.44.

MĂSURĂRI AUTOMATE

Stația Automată de Monitorizare a Calității Aerului – tip urban, este amplasată în zona rezidențială și monitorizează următorii indicatori: SO₂, NO, NO_x, NO₂, CO, O₃, BTEX, PM₁₀, PM_{2.5} și parametrii meteo.

Valori medii, minime și maxime lunare pentru poluanții monitorizați

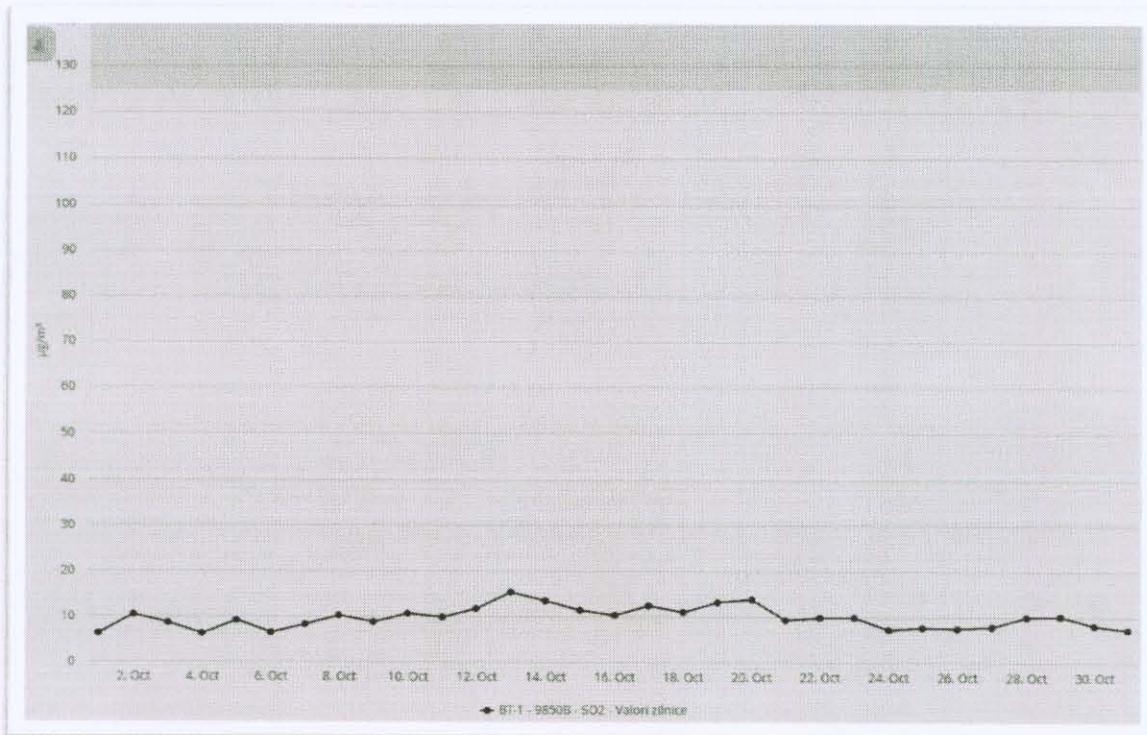
Poluant	UM	Stația BT 1					
		Septembrie 2018			Octombrie 2018		
		Medie	Minima	Maxima	Medie	Minima	Maxima
SO ₂	µg/m ³	9,05	5,04	22,91	9,70	4,45	26,16
NO	µg/m ³	13,80	1,82	154,29	25,88	1,72	380,17
NO _x	µg/m ³	49,44	7,10	390,70	81,20	10,18	709,92
NO ₂	µg/m ³	28,69	1,15	158,64	42,28	6,44	180,09
CO	mg/m ³	0,10	0,00	0,89	0,20	0,01	2,22
O ₃	µg/m ³	50,11	1,72	112,14	39,14	1,59	98,36
Benzen	µg/m ³	1,18	0,28	5,31	1,81	0,01	8,80
Toluen	µg/m ³	2,84	0,30	19,23	3,25	0,05	28,23
Etilbenzen	µg/m ³	0,51	0,06	4,13	0,81	0,01	16,90
p-xilen	µg/m ³	0,63	0,05	4,78	0,81	0,01	18,13
m-xilen	µg/m ³	0,98	0,09	8,74	1,53	0,01	35,61
o-xilen	µg/m ³	0,47	0,01	4,44	0,74	0,01	8,48
PM ₁₀ nefelometric*	µg/m ³	25,92	11,83	38,30	32,44	5,00	123,22
PM ₁₀ gravimetric*	µg/m ³	30,30	12,11	46,34	40,65	18,76	74,90
PM _{2,5} gravimetric*	µg/m ³	17,62	8,64	28,47	17,10	5,04	28,90

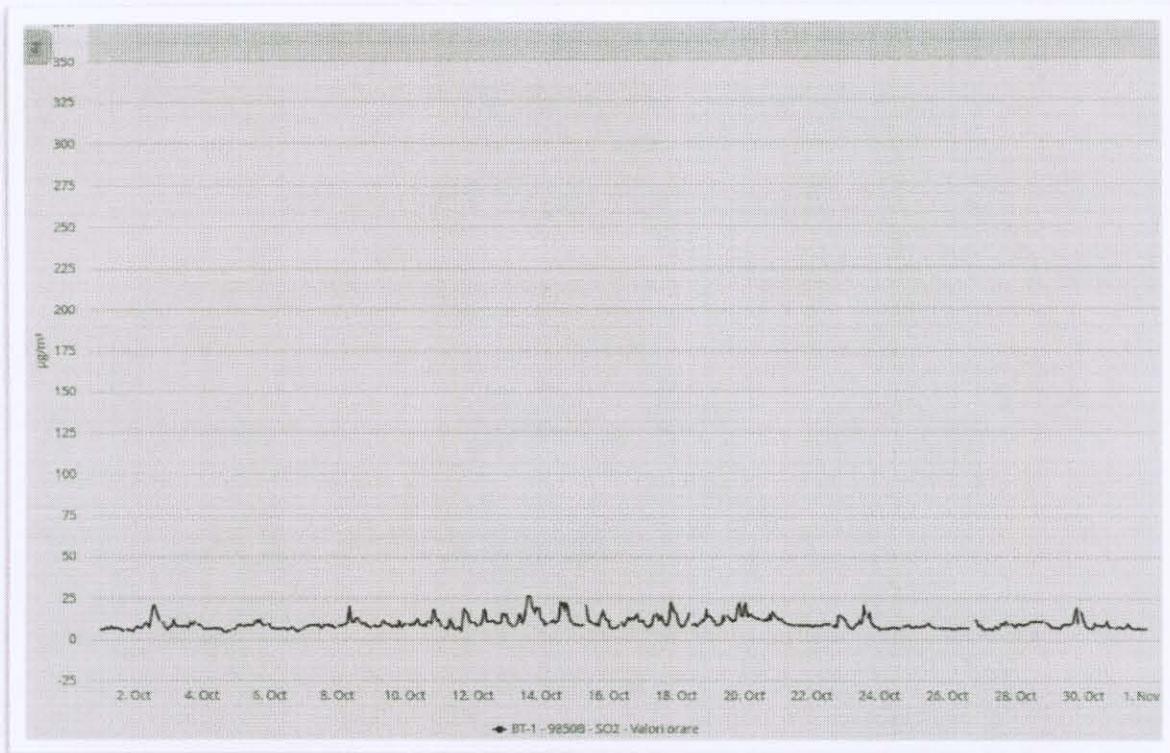
Obs. *medii zilnice

Dioxidul de sulf

La indicatorul dioxid sulf nu s-a depășit valoarea limită orara ($350\mu\text{m}^3$) și nici valoarea limită zilnică pentru protecția sănătății umane ($25 \mu\text{g}/\text{m}^3$), conform Legii 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

Dioxidul de sulf este un gaz incolor, amarui, neinflamabil, cu un miros pătrunzător care irită ochii și căile respiratorii. În atmosferă, contribuie la acidificarea precipitațiilor, cu efecte toxice asupra vegetației și solului.

Variația concentrațiilor zilnice pentru dioxidul de sulf în luna octombrie

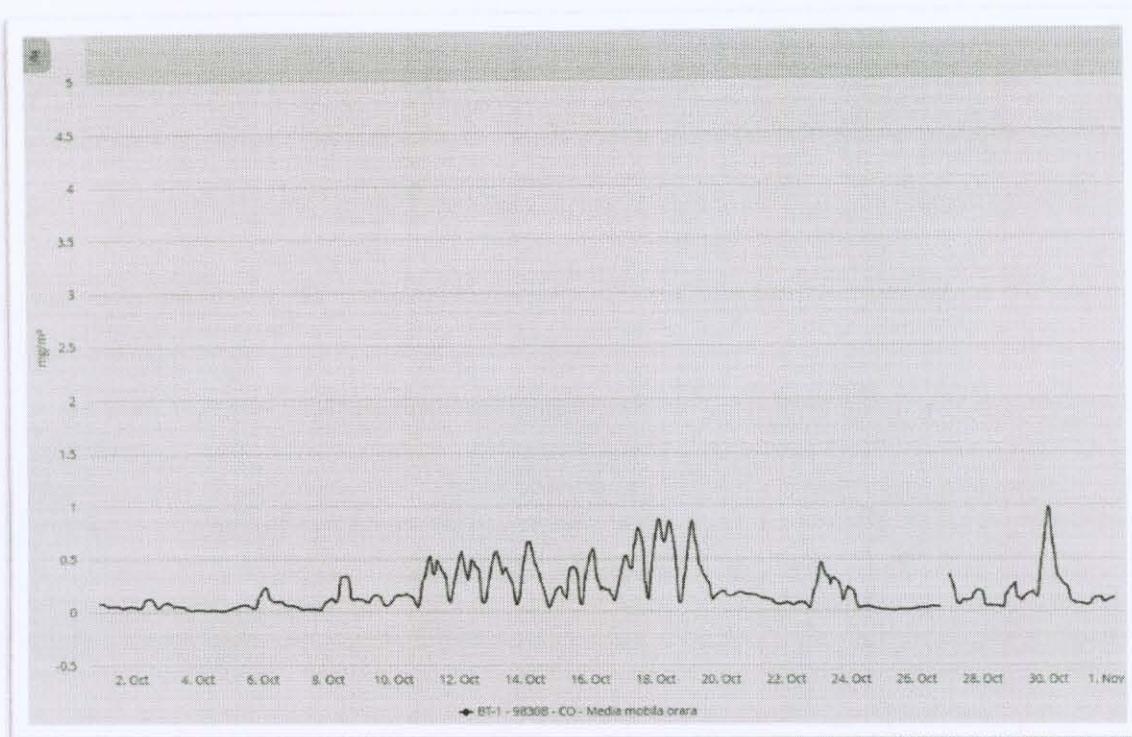
Variatia concentratiilor orare pentru dioxidul de sulf in luna octombrie**Oxizii de azot**

Oxizii de azot (NO, NO_x) sunt prezenți sub formă de gaz: NO este fără culoare și fără miros, în timp ce NO₂ este roșiatic și cu un miros puternic și întepător. Poluarea produsă de trafic este o problemă gravă de calitate a aerului în zonele urbane, la nivel mondial. Printre principalii poluanți emisi de trafic, oxizii de azot ocupă un loc important, datorită efectelor dăunătoare asupra sănătății oamenilor (fixând hemoglobina din sânge, precum și în tractul respirator) și, de asemenea, fiind precursori ai ozonului ca urmare a reacțiilor dintre ei și hidrocarburile non-metanice, catalizate de lumina solară .

Oxizii de azot provin în principal din arderea combustibililor solizi, lichizi și gazoși în instalațiile industriale, rezidențiale, comerciale, instituționale și din transportul rutier.

Oxizii de azot au efect eutrofizant asupra ecosistemelor și efect de acidificare asupra multor componente ale mediului, cum sunt solul, apele, ecosistemele terestre sau acvatice, dar și construcțiile și monumentele.

La indicatorul dioxid de azot, valorile înregistrate au fost sub valoarea limită orară de 200 µg/m³. Valoarea maximă orară înregistrată a fost de 180,09 µg/m³ în data de 11.10.2018 datorită traficului și calmului atmosferic.

Variația concentrațiilor maxime zilnice pentru monoxid de carbon în luna octombrie**Ozonul**

Ozonul este un gaz foarte oxidant, foarte reactiv, cu miros încăios. Ozonul este forma alotropică a oxigenului, fiind de două tipuri:

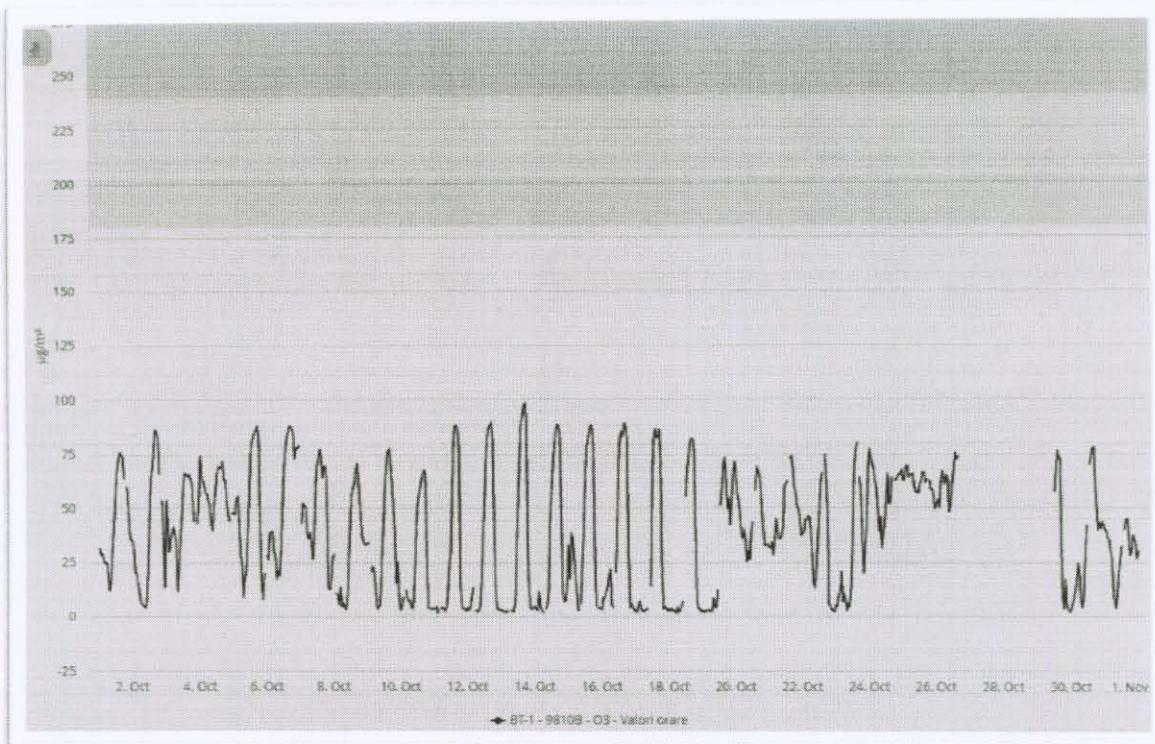
- stratosferic, care absoarbe radiațiile ultraviolete, protejând astfel viața pe Terra (90% din cantitatea totală de ozon);
- troposferic, poluant secundar cu acțiune puternic iritantă (10% din cantitatea totală de ozon).

Ozonul prezent la nivelul solului se comportă ca o componentă a "smogului fotochimic". Se formează prin intermediul unei reacții care implică în particular oxizii de azot și compușii organici volatili. Concentrația de ozon la nivelul solului provoacă iritarea traiectului respirator și iritarea ochilor iar concentrațiile mari pot provoca reducerea funcției respiratorii. Precursorii ozonului provin atât din surse antropice (arderea combustibililor, traficul rutier, diferite activități industriale) cât și din surse naturale (COV biogeni emisi de plante și sol, în principal izoprenul emis de păduri).

Concentrațiile de ozon din aerul înconjurător se evaluatează folosind pragul de alertă ($240 \mu\text{g}/\text{m}^3$ măsurat timp de 3 ore consecutiv) - calculat ca medie a concentrațiilor orare, pragul de informare ($180 \mu\text{g}/\text{m}^3$) - calculat ca medie a concentrațiilor orare și valoarea țintă pentru protecția sănătății umane ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$) - calculată ca valoare maximă zilnică a mediilor pe 8 ore (medie mobilă), care nu trebuie depășită mai mult de 25 ori/an.

Concentrațiile atmosferice de ozon nu au înregistrat depășiri a valorii țintă a mediilor pe 8 ore pentru protecția sănătății umane ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$), conform Legii 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător. Valoarea maximă zilnică a mediei mobile înregistrată a fost $82,65 \mu\text{g}/\text{m}^3$ în data de 06.10.2018.

De asemenea, nu s-a depășit pragul de alertă și informare (1h).

Variația concentrațiilor orare pentru ozon în luna octombrie**Benzenul și compușii benzenului**

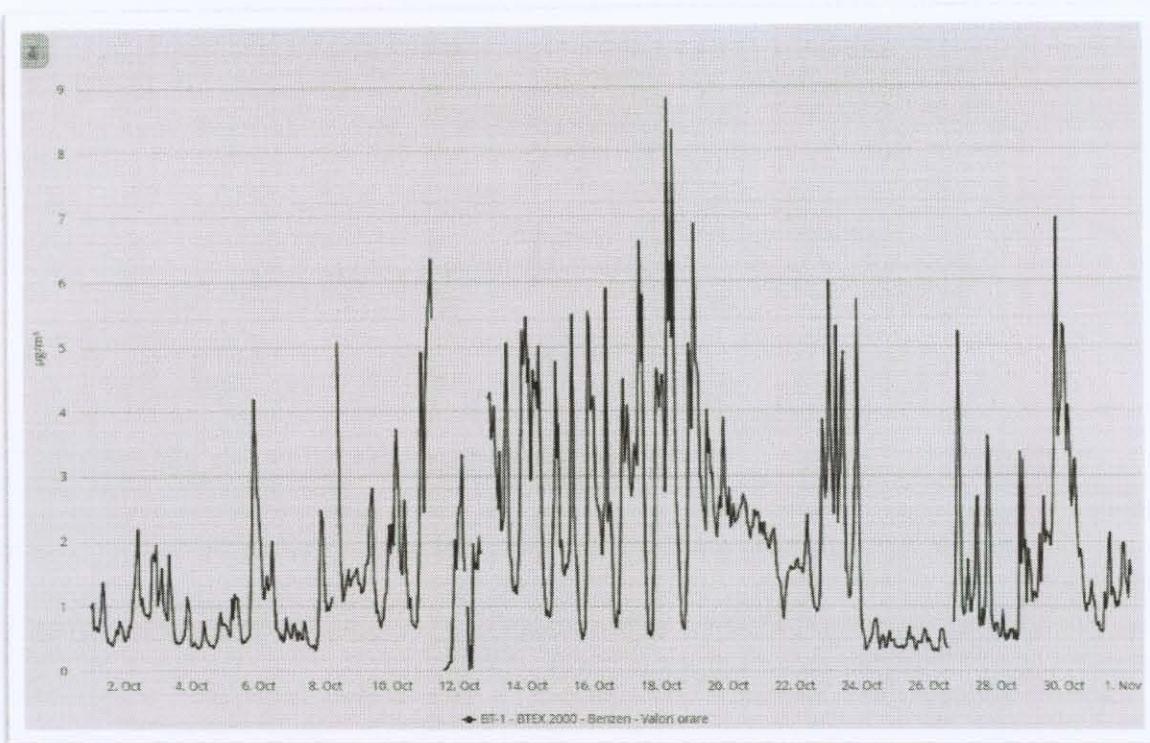
Benzenul este un lichid incolor, foarte mobil, avand un miros puternic și caracteristic. Benzenul se solidifică la +6°C, ceea ce produce unele limitări în utilizarea lui ca solvent și cere ca recipientele în care este pastrat să fie prevazute cu instalatii de dezghețare în timpul iernii. Punctul de fierbere al benzenului este relativ coborât (+80°C) astfel ca el se evaporă ușor, fapt de care trebuie ținut seama, deoarece vaporii benzenului sunt toxici și inflamabili.

Benzenul este un solvent excelent, foarte des utilizat în industria chimică; la aceasta contribuie mult și faptul că fiind destul de inert chimic, nu deranjează mersul reacțiilor. Chiar și unii polimeri sunt solubili în benzen: cauciucul nevulcanizat dizolvat în benzen alcătuiește cunoscuta soluție utilizată la lipirea articolelor de cauciuc.

Benzenul este mai puțin dens decat apă (densitate 0,9). Fiind în același timp nemiscabil cu apă (două lichide care nu se solvă unul în altul), benzenul formează un strat deasupra apei. Această însușire este foarte prețioasă pentru practica chimiei organice, deoarece oferă posibilitatea efectuării operației de extracție cu benzen.

90% din cantitatea de benzen în aerul ambiental provine din traficul rutier iar restul de 10% provine din evaporarea combustibilului la stocarea și distribuția acestuia.

Benzenul este o substanță, cunoscută drept cancerigenă pentru om, ce produce efecte dăunătoare asupra sistemului nervos central.

Variația concentrațiilor orare pentru benzen în luna octombrie**MĂSURĂRI GRAVIMETRICE****Pulberi în suspensie (PM_{10} și $\text{PM}_{2,5}$)**

Pulberile în suspensie reprezintă un amestec complex de particule foarte mici și picături de lichid. Provin din surse naturale: erupții vulcanice, eroziunea rocilor, furtuni de nisip și dispersia polenului, dar și din surse antropice: activitatea industrială, sistemul de încălzire a populației, centralele termoelectrice și a traficul rutier.

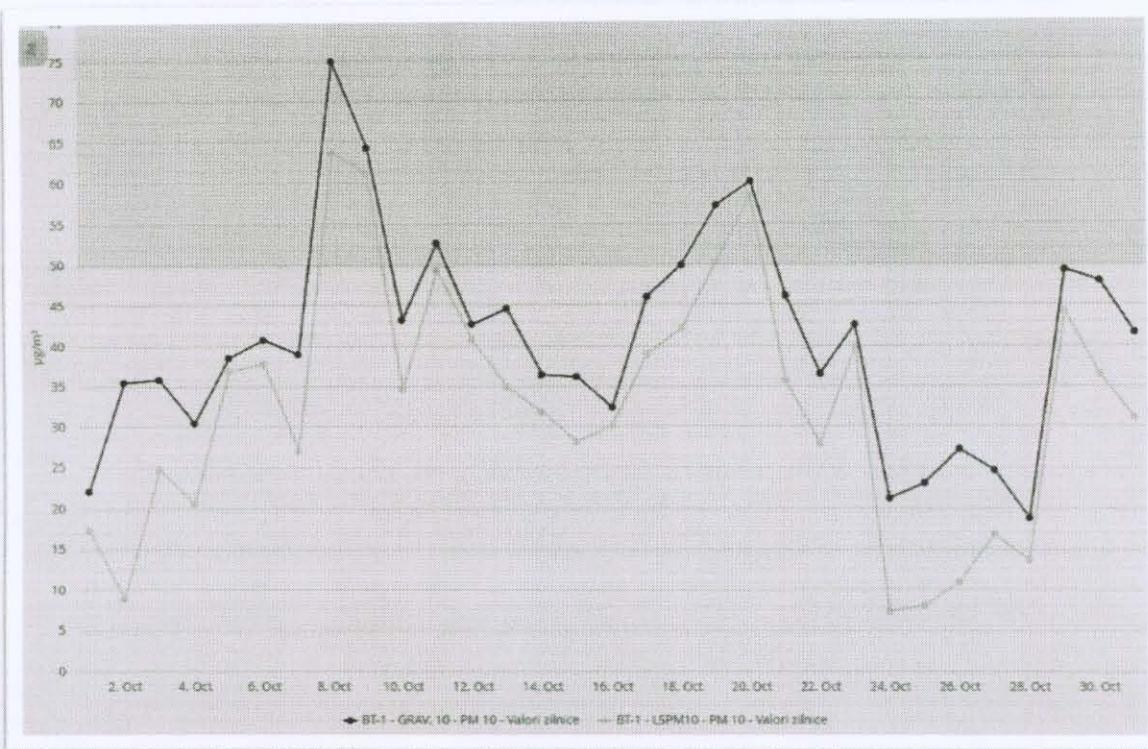
O problemă importantă o reprezintă particulele cu diametrul aerodinamic mai mic de 10 micrometri, care pătrund în alveolele pulmonare provocând inflamații și intoxicații.

Copiii cu vârstă mai mică de 15 ani inhalează mai mult aer și în consecință mai mulți poluanți. Ei respiră mai repede decât adulții și tind să respire mai mult pe gură, ocolind practic filtrul natural din nas. Poluarea cu pulberi înrăutătește simptomele astmului, respectiv tuse, dureri în piept și dificultăți respiratorii.

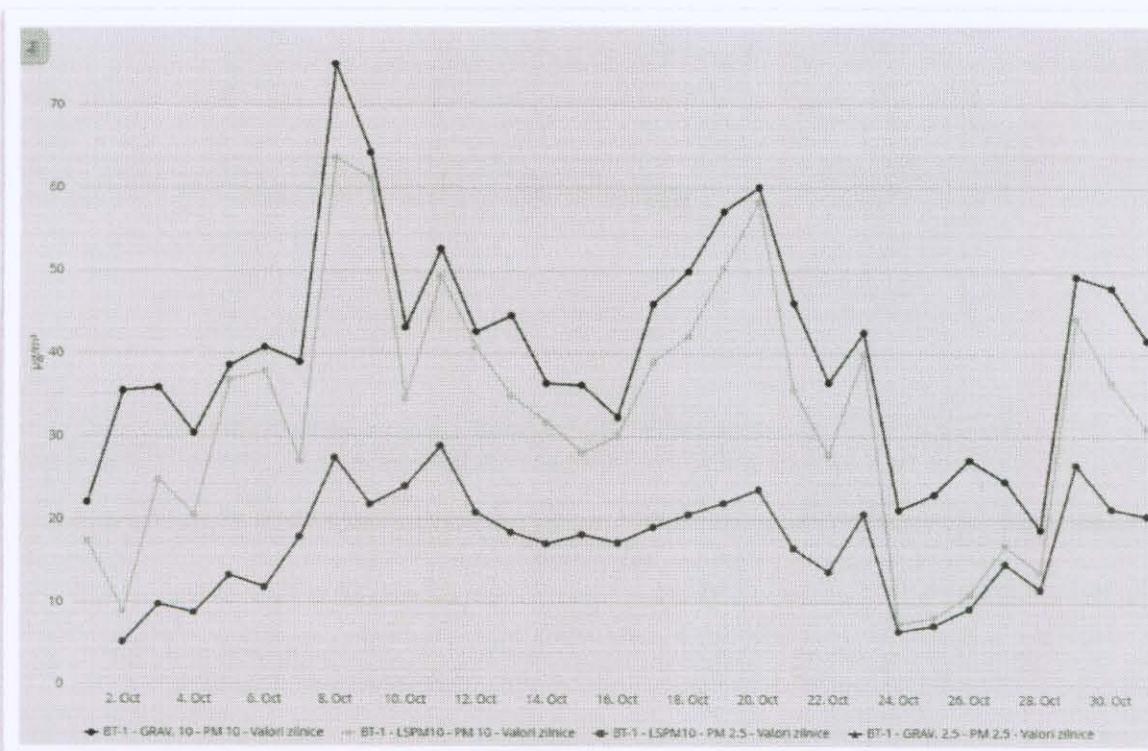
Pulberile PM_{10} au fost monitorizate de stația BT-1 FU, prin metoda gravimetrică - metoda de referință și prin metoda automată – nefelometrică. Legea 104/2011 stabilește pentru PM_{10} valoare limită zilnică de $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, care nu trebuie să se depășească mai mult de 35 de ori într-un an calendaristic și o valoare limită anuală de $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

În luna octombrie s-au efectuat 31 măsurări gravimetrice pentru: PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$ și 30 măsurări pentru PM_{10} nefelometric. S-au înregistrat 4 depășiri ale valorii limită pentru PM_{10} nefelometric, respectiv 5 depășiri ale valorii limită pentru PM_{10} gravimetric ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) pentru protecția sănătății umane.

Variația concentrațiilor zilnice de PM 10grav. și PM10nef. în luna octombrie

Variația concentrațiilor zilnice de PM10grav, PM2,5 grav și PM10nef. în luna octombrie

CALITATEA PRECIPITAȚILOR

Laboratorul din cadrul serviciului Monitorizare și Laboratoarea a recoltat în luna octombrie 1 precipitație (punct recoltare - APM Botoșani), totalizând un număr de 11 indicatori de calitate analizați. Pentru evaluarea calității precipitațiilor s-au luat în considerare următorii indicatori: pH, conductivitate, aciditate/alcalinitate, duritate, SO_4^{2-} , NH_4^+ , NO_3^- , NO_2^- , Cl^- , Ca^{2+} și Mg^{2+} .

În tabelul următor sunt redate valorile pentru precipitația recoltată și analizată în luna octombrie:

pH (unit. pH)	Cond. ($\mu\text{s}/\text{cm}$)	NH_4^+ (mg/l)	NO_3^- (mg/l)	Cl^- (mg/l/g/l)	SO_4^{2-} (mg/l)	Ca^{2+} (mg/l)	Mg^{2+} (mg/l)	Acidit. ($\mu\text{E/l}$)	Duritate o_d	NO_2^- (mg/l)
7,13	32,5	1,9181	0,0779	1,0463	3,6081	3,8477	0,3293	80	0,6145	0,0845

Nu s-au înregistrat precipitații cu caracter acid.

CALITATEA APEI

Monitorizarea calității apelor uzate

Apele uzate menajere și industriale exercită o presiune semnificativă asupra mediului acvatic, datorită încărcărilor cu materii organice, nutrienți și substanțe periculoase. Având în vedere procentul mare al populației care locuiește în aglomerări urbane, o parte semnificativă a apelor uzate este colectată prin intermediul sistemelor de canalizare și transportate la stațiile de epurare. Nivelul de epurare, înainte de evacuare, și gradul de sensibilitate al apelor receptoare determină intensitatea impactului asupra ecosistemelor acvatice.

Monitorizarea calității apelor uzate se realizează prin analize efectuate de către agenții economici potențial poluatori care deversează în emisar și care au obligația, conform Autorizațiilor de mediu, de a monitoriza calitatea acestora.

Rapoartele de încercare sunt transmise la APM Botoșani.

MĂSURĂRI DE SONOMETRIE

Principalele surse de poluare sonoră din mediul înconjurător, sunt datorate în special traficului rutier, lucrărilor publice, utilajelor folosite în aer liber și aparaturii electrocasnice care provoacă o serie de tulburări mai mult sau mai puțin evidente, dar importante pentru starea generală de sănătate a populației. Din cauza industrializării și mecanizării au început să fie întâlnite probleme cauzate de zgomot și în zonele rurale.

Zgomotul este o problemă de mediu și de sănătate, mai ales în aglomerările urbane unde se înregistrează, ca urmare a traficului intens, nivele de zgomot peste limitele admise conform SR 10009/2017.

Efectul cel mai obișnuit asupra omului este stimularea reacției de iritare, care variază în funcție de:

- ✓ mărimea zgomotului, considerând frecvența și caracteristicile temporale;
- ✓ caracteristicile distribuției zgomotului de fond – existent în afara celui perturbator;
- ✓ organism: vârstă, starea fizică, sensibilitatea individuală, obișnuință;
- ✓ mediul de propagare: dimensiunea spațiului (închis, înafară, configurația terenului, structura arhitecturală).

S-au efectuat 28 măsurări sonometrice în punctele de monitorizare stabilite în vederea evaluării impactului traficului rutier asupra factorului uman și pentru evaluarea impactului activității desfășurate de către agenții economici.

Rezultatele măsurărilor de zgomot echivalent în mediul urban efectuate în luna octombrie 2018 în punctele de monitorizare sunt redate în tabelul următor:

Tip măsurare zgomot	Număr măsurări	Maxima măsurată (dB)	Număr depășiri
Pițe, spații comerciale, restaurante în aer liber	1	66,4	0
Incinte de școli și creșe, grădinițe, spații de joacă pentru copii	-	-	-
Parcuri, zone de recreere și odihnă	2	51,4	0
Incintă industrială	-	-	-
Zone feroviare	-	-	-
Aeroporturi	-	-	-
Parcări auto	2	64,6	0
Stadioane, cinematografe în aer liber	-	-	-
Străzi de categoria tehnică IV (deservire locală)	2	56,6	0
Străzi de categoria tehnică III (de colectare)	4	61,9	0
Străzi de categoria tehnică II (de legătură)	9	67,6	0
Străzi de categoria tehnică I (magistrale)	5	72,3	0
Altele	-	-	-

La solicitarea agenților economici s-au efectuat 3 măsurători de zgomot.

CALITATEA SOLULUI

Calitatea solului este reglementată de Ordinul 756/1997- privind evaluarea poluării mediului.

În funcție de modul de utilizare, avem două categorii de soluri:

- soluri sensibile, reprezentând terenurile cu destinație agricolă,
- soluri mai puțin sensibile, pe care sunt amplasate construcții civile și industriale și pe care se desfășoară activități economice și tehnice.

Pentru cele două categorii de folosință, Ordinul 756/1997 stabilește, față de valorile normale, valorile de prag de alertă și prag de intervenție.

Pragul de alertă este valoarea poluanților la care trebuie luate măsuri de eliminare a surselor de contaminare, iar *pragul de intervenție* este concentrația la care se impune aplicarea procedeelor de refacere a calității solului.

Poluanții solubili în apă sunt transportați și dispersați în profunzime de către precipitații, în timp ce poluanții insolubili în apă, reprezentați în special de metalele grele, rămân la locul de impact. Atunci când efectuăm analize de sol, trebuie să ținem seama de aceste particularități.

POLUĂRI ACCIDENTALE

În luna octombrie 2018 nu au avut loc incidente de mediu.

RADIOACTIVITATEA MEDIULUI

Supravegherea radioactivității factorilor de mediu s-a efectuat în cadrul Stației de Radioactivitate Botoșani, prin măsurători ale activității beta globale pentru: aerosoli și depuneri atmosferice (umede și uscate), apă brută prelevată de la Stația de Tratare Cătămăraști (râul Siret), vegetație spontană, sol necultivat, precum și prin determinări ale debitului de doză gamma externă absorbită.

Conform determinărilor efectuate, rezultatele obținute în cursul lunii octombrie s-au situat sub nivelele de atenționare, încadrându-se în limitele de variație ale fondului natural de radiații.

În luna octombrie, Stația de Radioactivitate a efectuat, în cadrul Programului standard de supraveghere, un număr de 1870 analize.

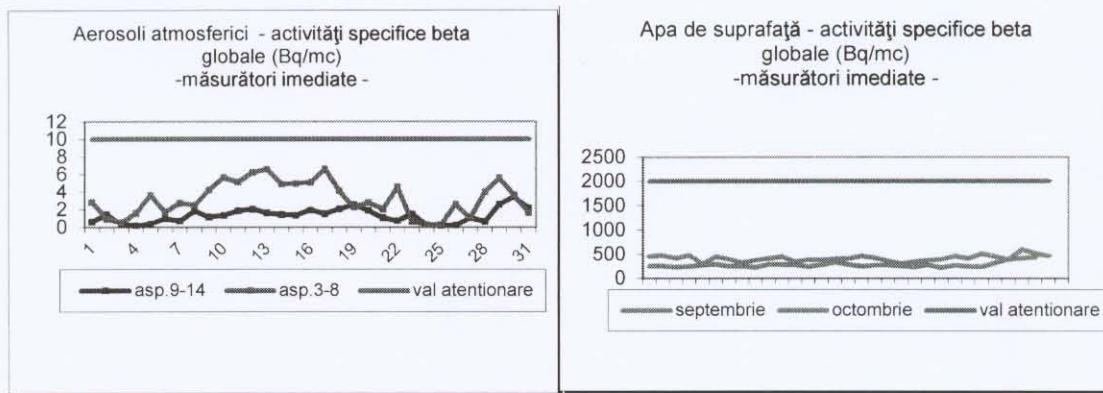
Au fost expediate la LRM-ANPM, pentru analize de tritium, două probe din care una de apă de suprafață și una de apă din precipitații.

Nr. analize pe factori de mediu în luna octombrie

Aerosoli	Radon	Toron	Depuneri atmosferice	Apa brută	Sol necultivat	Vegetație spontană	Doza gamma automat	Tritiu	Vegetație comestibilă (grâu)
124	62	62	62	62	4	4	1488	2	-

Măsurări imediate

Nr. crt.	Proba	Unitate de măsură	Valoarea activității		Valoare de atenționare
			Media lunii	Max. lunii	
1.	Aerosoli atmosferici - aspirația 03-08 - aspirația 09-14	Bq/m ³	3,3 1,4	6,6 3,5	10
2.	Depuneri atmosferice	Bq/m ² /zi	0,95	1,4	200
3.	Apa de suprafață (brută)	Bq/m ³	419,5	603,9	2000
4.	Sol necultivat	Bq/kg	506,4	576,0	-
5.	Vegetație spontană	Bq/kg	309,4	380,5	-

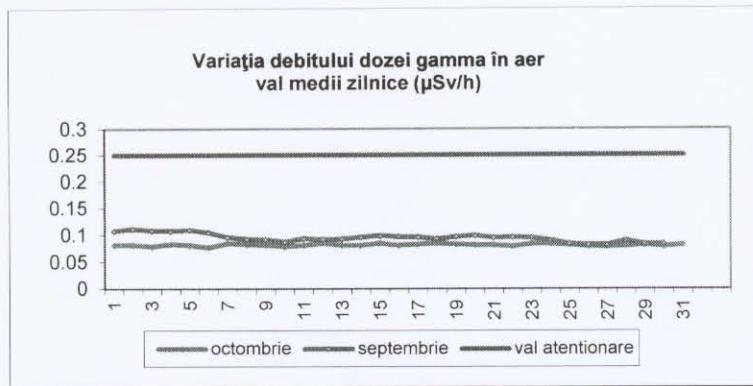

Activitatea specifică beta globală pentru probele de aerosoli măsurate imediat după colectare s-a încadrat în limite normale, neexistând depășiri ale valorii de atenționare de 10 Bq/m³.

Activitatea specifică beta globală a apei de suprafață din luna octombrie s-a încadrat sub nivelul de atenționare de 2000 Bq/m³.

Debitul dozei gamma în aer

Nr. crt	Proba	Unitate de măsură	Valoarea activității		Valoarea de atenționare
			Media lunii	Maxima lunii	
1.	Debitul dozei gamma absorbite în aer	µSv/h	0,082	0,113	0,250

Valorile dozei gamma externă absorbită în aer s-au încadrat în valorile specifice ale fondului natural de radiații, sub nivelul pragului de alertă.

Activitatea specifică a Radonului și Toronului în atmosfera liberă

Nr. crt.	Izotopi naturali: Rn 222, Rn 220	Unitate de măsură	Valoarea activității	
			Media lunii	Maxima lunii
1.	RADON - aspirația 03-08 - aspirația 09-14	mBq/m ³	9050,6 3406,22	18598,8 6717,6
2.	TORON - aspirația 03-08 - aspirația 09-14	mBq/m ³	305,29 175,25	574,7 396,9

PROTECȚIA NATURII - BIODIVERSITATE ȘI ARII NATURALE PROTEJATE

În județul Botoșani există un număr de 27 arii naturale protejate de interes județean, național și comunitar, cu suprafața totală de 527,29 km² pe teritoriul județului (cca 10,6% din suprafața județului), din care:

- 2 arii de interes județean având o suprafață de 0,59 km², declarate prin HCJ nr. 170/2010 privind unele măsuri pentru protecția ariilor naturale protejate de interes județean, a parcurilor dendrologice, a arborilor monumente ale naturii, a florei și faunei sălbaticice;

- 9 arii de interes național cu suprafață de 32,25 km²: 8 rezervații naturale și o arie de protecție specială avifaunistică;

- 16 arii de interes comunitar sau situri Natura 2000 cu suprafață de 494,45km² pe teritoriul județului, din care:

- 6 SPA-uri (Arii de Protecție Specială Avifaunistică)- 320,7 km²;
- 10 SCI -uri (Situri de importanță comunitară)- 173,75 km².

În Siturile de importanță comunitară, conform Formularelor standard, există următoarele specii de floră și faună de interes comunitar, nominalizate în Anexa nr 2 a Directivei Consiliului 92/43/CEE:

- 5 specii de floră: *Cypripedium calceolus*, *Iris aphylla* ssp. *hungarica*, *Angelica palustris*, *Crambe tataria*, *Echium russicum*;

- 15 specii de animale sălbaticice: *Spermophilus citellus*, *Emys orbicularis*, *Triturus cristatus*, *Bombina bombina*, *Bombina variegata*, *Aspius aspius*, *Gobio kessleri*, *Cobitis taenia*, *Sabajenewia aurata*, *Lucanus cervus*, *Myotis myotis*, *Arytrura musculus*, *Morimus funereus*, *Barbus meridionalis*, *Unio crassus*.

În Ariile de Protecție Specială Avifaunistică, există 59 specii de păsări de interes comunitar menționate în anexa 1 a Directivei Consiliului 2009/147/EC.

Două situri Natura 2000 sunt preluare în custodie(Lacul Stâncă Costești și Iazurile de pe valea Ibănesei-Bașeului-Podrigăi) iar pentru restul ariilor protejate, administrarea se realizează de Agenția Națională pentru ARII Naturale Protejate, conform legislației în vigoare.

În luna octombrie, nu s-au produs evenimente notabile care să modifice starea de conservare a ariilor naturale protejate.

DIRECTOR EXECUTIV
ing. Eugen MATECIUC

